

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. B., N., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 111/11 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. B. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2012 doručená sťažnosť V. B., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 111/11.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Sťažovateľ sa žalobou zo dňa 30. 03. 2004 podanou na Okresný súd Bratislava II. domáhal náhrady škody titulom straty na zárobku po skončení PN. Tohto nároku sa domáhal z titulu poškodenia zdravia, ku ktorému došlo dňa 07. 10. 1966, keď pri dopravnej nehode došlo k zraneniu sťažovateľa, v dôsledku čoho mu bol v roku 1968 priznaný invalidný dôchodok.

Vec bola neskôr prevedená na Okresný súd Nitra z dôvodu miestnej príslušnosti, avšak po námietke sťažovateľa rozhodol Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 21. 12. 2004 tak, že miestne príslušný na prejednanie veci je Okresný súd Bratislava II. Tento súd vec zaregistroval pod sp. zn. 13C 90/04, neskôr bola vec vedená pod sp. zn. 10C 72/05.

Okresný súd Bratislava II. vo veci prvé roky po podaní žaloby vôbec nekonal a to ani napriek viacerých sťažnostiach sťažovateľa, ktoré boli dokonca vyhodnotené ako dôvodné. Vo veci sa konalo len jedno pojednávanie a to dňa 09. 02. 2006. Preto sťažovateľ v roku 2008 podal na Ústavný súd SR sťažnosť pre porušenie jeho práv vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Tejto sťažnosti Ústavný súd vyhovel a vyslovil, že v predmetnom konaní na Okresnom súde Bratislava II. došlo k prietahom v konaní a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 €.

Okresný súd Bratislava II. až po tejto podanej ústavnej sťažnosti začal konať a začal v roku 2009 (teda takmer 5 rokov po podaní žaloby) vytyčovať pojednávania.

Okresný súd Bratislava II. o veci rozhodol na pojednávaní dňa 09. 11. 2010 rozsudkom sp. zn. 10C 72/2005-507. Voči tomuto rozhodnutiu podal odvolanie vedľajší účastník dňa 14. 01. 2011 a preto bola vec dňa 17. 03. 2011 postúpená na odvolací súd – porušovateľovi.

Vec je u porušovateľa vedená pod sp. zn. 3Co 111/11.

Listom zo dňa 06. 02. 2012 sťažovateľ žiadal o podanie informácie, čo bráni porušovateľovi aby vo veci konal, nakoľko od podania odvolania uplynul takmer rok a od podania žaloby takmer 8 rokov.

Na tento prípis sťažovateľa sa porušovateľ ani len neunúval odpovedať, napriek tomu, že už na súde prvého stupňa boli konštatované prieťahy v konaní a prieťahy v konaní konštatoval i Ústavný súd SR.

Sťažovateľ sa preto telefonicky dotazoval v informačnom centre porušovateľa v akom štádiu sa vec nachádza a zistil, že porušovateľ doposiaľ nerozhodol, ani nevytýčil termín pojednávania a preto sa sťažovateľ domnieva, že v jeho prípade došlo k prieťahom v konaní nielen na prvom stupni, ale dochádza k nim naďalej i na odvolacom súde – u porušovateľa...

Zbytočné prieťahy v konaní porušovateľa sťažovateľ vidí najmä v tom, že hoci od postúpenia spisu uplynul viac ako rok a od podania žaloby viac ako 8 rokov, sťažovateľ sa nemôže domôcť svojich práv a oprávnených nárokov, aj napriek tomu, že opakovane v jeho veci boli konštatované prieťahy v konaní a to i zo strany Ústavného súdu SR.

Na základe vyššie uvedeného považuje porušenie povinnosti porušovateľa za o to závažnejšie, že

- konanie vedené pod sp. zn. 3Co 111/111 (predtým na Okresnom súde Bratislava II. pod sp. zn. 10 C 72/05) sa týka náhrady škody z titulu ublíženia na zdraví...“

Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co 111/11 porušil základné právo V. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

2. Krajskému súdu Bratislava sa zakazuje pokračovať v porušovaní práva V. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vo veci 3Co 111/11 a prikazuje sa mu, aby v tejto veci konal bez zbytočných prieťahov.

3. V. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50.000 €.

4. Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 323,50 €... k rukám advokátky JUDr. E. B. a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa v sťažnosti domáha ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 111/11.

Sťažovateľ vidí porušenie ním označeného základného práva v nečinnosti krajského súdu ako súdu odvolacieho, ktorému bola vec predložená 17. marca 2011 a do dnešného dňa nerozhodol o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný

súd“). Podľa sťažovateľa je nečinnosť krajského súdu závažná vzhľadom na to, že predmetom konania je nárok na náhradu škody z titulu straty na zárobku po poškodení zdravia pri dopravnej nehode a konanie na okresnom súde je vedené od 30. marca 2004 a porušenie označeného základného práva sťažovateľa okresným súdom už bolo vyslovené nálezom ústavného súdu.

Sťažovateľ uviedol, že listom zo 6. februára 2012 žiadal krajský súd o podanie informácie o stave konanie, na ktorý nedostal žiadnu odpoveď, pričom následne telefonicky zistil, že krajský súd vo veci do podania sťažnosti nerozhodol.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd pripomína, že v konaní, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva, považuje za prostriedok nápravy postupu krajského súdu (ktorý môže prispieť k urýchleniu konania) sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Sťažovateľ nepreukázal a ani v sťažnosti neuviedol, že využil tento prostriedok nápravy.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním, a to vzhľadom na situáciu, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nepreukázal podanie sťažnosti proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody sťažovateľ netvrdil ani ich ústavný súd nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 150/2010 a pod.). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z už citovaného ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Z uvedeného preto vyplýva, že ak sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, nevyužil tak účinný prostriedok ochrany svojich práv.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil žiadne okolnosti, ktoré by v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde bolo možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, pri danosti ktorých je možné upustiť od splnenia podmienky využitia dostupného prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre danosť právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti. Keďže sťažovateľ v sťažnosti nenamieta konanie okresného súdu a krajského súdu ako celok a sťažnosť nesmeruje aj proti okresnému súdu, za takýto dôvod hodný osobitného zreteľa nebolo možné považovať skorší nález ústavného súdu vyslovujúci porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu.

Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012